

2. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність. – К., 2004. – 422с.
3. Крутская Е. А. Роль имиджа педагога в его профессиональном общении.
4. Кузьмина Н.В. Профессионализм личности педагога и мастера производственного обучения, М.: Высшая школа, 1990.–119с.

НІМЕЦЬКИЙ ЦЕНТР МАКАРЕНКОЗНАВСТВА – ЛАБОРАТОРІЯ «МАКАРЕНКО-РЕФЕРАТ»

Ермолаєва А.О. (Полтава)

9 лютого 2008 року свій сорокарічний ювілей відзначив один з найвідоміших закордонних центрів макаренкознавства – лабораторія «Макаренко-реферат» Педагогічного факультету Марбурзького університету.

Історія вивчення педагогічної та літературної діяльності А. С. Макаренка в Німеччині розпочалася задовго до 1968 року (рік заснування лабораторії). Перші відомості про педагогічну діяльність А. С. Макаренка з'явилися в Німеччині ще в 20-30-ті роки минулого століття. Це були розповіді членів робітничих делегацій, що відвідали виховні заклади, якими керував Антон Семенович (матеріали публікувались в німецьких газетах та журналах), а також інформаційні повідомлення радянської преси та Комінтерну. Перші переклади робіт А. С. Макаренка були надруковані в Німецькій Демократичній Республіці в 1949 році, а звіди їх отримали вчені-педагоги Федеративної Республіки Німеччина.

Висока оцінка особистості та педагогічних досягнень А. С. Макаренка серед багатьох західнонімецьких педагогів 50-60-х років, була заслугою, перш за все, трьох вчених Геттингенського університету – професора Хермана Нооля та його учнів – Елізабет Хаймпель та Леонхарда Фрьозе. Останній, завдяки своєму походженню та володінню російською мовою, був особливо здібний до наукової діяльності в галузі макаренкознавства. З 1954 року Л. Фрьозе почав виступати перед громадськістю з доповідями та публікаціями, присвяченими педагогіці А. С. Макаренка та проводити на відповідну тему заняття зі студентами. Його діяльність в першій половині 60-х років спонукала таких вчених-педагогів і теологів (католицьких), як Еріх Файфель, Ізабелла Рюттенауер, Лотте Адольфс и Вольфганг Настайнчик, до написання монографій про А. С. Макаренка. Таким чином Л. Фрьозе став родоначальником наукових досліджень життя і творчості А. С. Макаренка, які з 60-х років пов'язані з іменем Марбурзького університету.

В радянські часи, особливо в період сталінізму, відбулося скорочення та спотворення оригінальної концепції виховання А. С. Макаренка, та навіть біографії педагога. Щоб позбутися цих «деформацій» в лютому 1968 року Гьотц Хілліг та Зігфрід Вайтц заснували лабораторію «Макаренко-реферат» в рамках Науково-дослідницького центру порівняльної педагогіки, очолюваного Леонхардом Фрьозе. В 1965 році, після закінчення Франкфуртського університету, Г. Хілліг, за запрошенням Л. Фрьозе, почав працювати в Марбурзькому університеті. Другий засновник, З. Вайтц, тоді закінчував навчання в цьому університеті. До перекладу та видання нового збірника праць А. С. Макаренка (в 1974 році), долучилась Ірена Віль – славіст, яка проживала в м. Марбурзі. З її допомогою лабораторія змогла користуватися тією частиною спадка Макаренка, який був опублікований українською мовою. Ідея організації і назви макаренкознавчого центру народилася в м. Оломойці, де Г. Хілліг і З. Вайтц влітку 1967 року брали участь в міжнародній конференції, присвяченій

Я. А. Коменському. Тут вони дізналися про існування лабораторії «Коменський-реферат» при Празькому науково-дослідницькому інституті педагогіки Академії наук Чехословаччини. В цій лабораторії, під керівництвом Іржі Кюрашека, видано найбільш повне зібрання творів Я. А. Коменського.

Як єдиний науковий центр такого роду за межами пострадянських країн, марбурзька лабораторія проводить дослідження життя та творчості А. С. Макаренка, а також популяризацію та міжнародне визнання його ідей. Основними напрямками пошуків лабораторії є розробка наукової біографії педагога і письменника, підготовка зібрання його праць, яке б повністю відповідало науковим критеріям, дослідження сприйняття макаренківських ідей в Радянському Союзі та за кордоном, і, врешті решт, викладення та пояснення даної педагогічної концепції

По кожному з цих напрямів публікуються результати досліджень та зібрані джерела. Більшість з них побачила світ в Марбурзі в трьох спеціальних серіях, а саме: «Makarenko-Materialien» (Матеріали про А. С. Макаренка – з 1969 року), «Opuscula Makarenkiana» (Макаренківські роботи – з 1975 року, заплановано випуск 20 томів), «Makarenko-Archiv» (Архів Макаренка – з 1988 року), крім того в німецьких та закордонних журналах та збірках, в тому числі і на Україні. З метою координації, обговорення творчих задумів і результатів наукових досліджень марбурзька лабораторія влаштовує міжнародні конференції, симпозиуми, присвячені А. С. Макаренку та його педагогічному спадку, матеріали яких частково опубліковані.

Література

1. 25 Jahre Makarenko-Referat / 25 лет лаборатории «Макаренко-реферат» / Под ред. Г. Хиллига, И. Виль. – Marburg, 1993, – 288 с. (Opuscula Makarenkiana, Nr.13).
2. Хиллиг Гетц, (о нем) // Постметодика, – 2003. – №2.
3. Хиллиг Г. 20 лет лаборатории по изучению А.С. Макаренко // Советская педагогика. – 1988. – № 10.
4. Хиллиг Г. Лаборатория “Макаренко-реферат” при Марбурзькому університеті // Золоті ворота. Вип. 2. – К., 1992.
5. Хиллиг Г. На путях к настоящему Макаренко // <http://zt1.narod.ru/hillig-3.htm>

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ

Значенко О.П. (Полтава)

Розвиток України визначається у загальному контексті Європейської інтеграції з орієнтацією на фундаментальні цінності загальносвітової культури. Інтеграційний процес полягає у впровадженні європейських норм і стандартів в освіті, науці і техніці, поширенні власних культурних і науково-технічних здобутків в ЄС. У кінцевому результаті такі кроки спрацюватимуть на підвищення в Україні європейської культурної ідентичності та інтеграцію до загальноєвропейського інтелектуально-освітнього та науково-технічного простору [3]. Із 1999 року європейське освітнє співтовариство живе під знаком Болонського процесу. Його суть полягає у формуванні на перспективу загальноєвропейської системи вищої освіти, названої Зоною європейської вищої освіти,